

OECD-FAO Agricultural Outlook 2009

Summary in Greek

Πρόβλεψη 2009 του ΟΟΣΑ και του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας (FAO) για τη Γεωργία

Περίληψη στα Ελληνικά

Η πρόβλεψη εν συντομία

- Το μακροοικονομικό περιβάλλον στο οποίο στηρίζεται η παρούσα μεσοπρόθεσμη πρόβλεψη με βάση τις μεσοπρόθεμες προβλέψεις του ΟΟΣΑ και της Παγκόσμιας Τράπεζας του Δεκεμβρίου 2008, εξακολουθεί να εξελίσσεται γρήγορα λόγω της συνεχιζόμενης χρηματοοικονομικής και οικονομικής κρίσης. Λόγω της αναστάτωσης στο οικονομικό περιβάλλον, οι προβλέψεις βάσης πρέπει να ερμηνεύονται με προσοχή. Ο πιθανός αντίκτυπος της επιδεινούμενης οικονομικής κρίσης στις βασικές προβλέψεις έχει αποτελέσει αντικείμενο τόσο ποσοτικής όσο και ποιοτικής ανάλυσης στην παρούσα έκθεση παρόλο που η αξιολόγηση του πλήρους αντίκτυπου της τρέχουσας πιστωτικής κρίσης και της οικονομικής συρρίκνωσης στις γεωργικές αγορές υπερβαίνει κατά πολύ το πεδίο αυτής της Πρόβλεψης.

- Πέρυσι η προσφορά βασικών γεωργικών αγαθών ξεπέρασε κατά πολύ την αναμενόμενη ειδικά στις αναπτυσσόμενες χώρες, και οι αισθητά χαμηλότερες τιμές πετρελαίου είχαν ως συνέπεια σημαντικά χαμηλότερες τιμές στα βασικά αγαθά σε σχέση με τις υψηλότερες που είχαν καταγραφεί το 2007-2008. Η συνεχιζόμενη αδυναμία της γενικής οικονομίας θα επιφέρει περαιτέρω μείωση των τιμών των βασικών αγαθών στα επόμενα 2-3 χρόνια. Μετά το διάστημα αυτό όμως, όταν

επέλθει η οικονομική ανάκαμψη, θα ανέβουν πάλι.

- Η κατάσταση διαφέρει ανάλογα με το γεωργικό προϊόν αλλά οι μέσες τιμές σε πραγματικούς όρους (λαμβάνοντας υπόψη τον πληθωρισμό) για τα επόμενα 10 χρόνια ακόμα προβλέπονται στα επίπεδα ή πάνω από τα επίπεδα της δεκαετίας πριν το απόγειο του 2007-2008. Οι μέσες τιμές προϊόντων φυτικού κεφαλαίου προβλέπεται να είναι 10-20% υψηλότερες σε πραγματικούς όρους σε σχέση με την περίοδο 1997-2006, ενώ για τα φυτικά έλαια οι πραγματικές τιμές αναμένεται να είναι υψηλότερες κατά περισσότερο από 30%.

- Οι τιμές του κρέατος σε πραγματικούς όρους δεν αναμένεται να ξεπεράσουν τις μέσες τιμές της περιόδου 1997-2006, ενώ η μείωση του εισοδήματος των καταναλωτών στις αρχές της περιόδου πρόβλεψης θα τείνει να ευνοήσει τη στροφή προς φθηνότερο κρέας, ευνοώντας τα πουλερικά έναντι του βόειου. Οι μέσες τιμές των γαλακτοκομικών σε πραγματικούς όρους ενδέχεται να είναι ελαφρώς υψηλότερες στο διάστημα 2009-18 σε σχέση με το διάστημα 1997-2006, λόγω της αύξησης των τιμών της ενέργειας και των φυτικών ελαίων με πιο αξιοσημείωτη την αύξηση κατά 12% των μέσων τιμών βουτύρου.

- Παρά το σημαντικό αντίκτυπο της παγκόσμιας χρηματοοικονομικής κρίσης και οικονομικής ύφεσης σε όλους τους τομείς της οικονομίας, η γεωργία αναμένεται να είναι σε καλύτερη θέση λόγω της πρόσφατης περιόδου που χαρακτηρίστηκε από σχετικά υψηλά εισοδήματα και σχετικά ανελαστική ως προς το εισόδημα ζήτηση για τρόφιμα.

- Οι παγκόσμιες οικονομικές προοπτικές είναι τώρα πιο απαισιόδοξες σε σχέση με τις αρχές του χρόνου όταν καταρτιζόταν η πρόβλεψη αυτή. Για το λόγο αυτό, η πρόβλεψη εστιάζει ειδικά στην ανθεκτικότητα της γεωργίας στην οικονομική ύφεση. Η ανάλυση επισημαίνει ότι η μείωση των τιμών στο γεωργικό τομέα, στην παραγωγή και την κατανάλωση, σε συνδυασμό με τα χαμηλότερα εισοδήματα, ενδέχεται να είναι ήπια υπό την προϋπόθεση ότι η οικονομική ανάκαμψη θα ξεκινήσει σε 2-3 χρόνια.

- Η ειδική εστίαση παρέχει αποτίμηση μιας ακόμα βαθύτερης και πιο παρατεταμένης ύφεσης με χαμηλότερο ΑεγχΠ και χαμηλότερα εισοδήματα σε σχέση με την πρόβλεψη βάσης. Η ζήτηση για ακριβότερα προϊόντα ζωικού κεφαλαίου, όπως το βόειο κρέας, το χοίριο και τα γαλακτοκομικά, πιθανώς θα πληγεί περισσότερο. Οι τιμές του βόειου θα είναι περίπου 9% χαμηλότερες σε σχέση με τις τιμές που προβλέπονταν στην πρόβλεψη βάσης. Η μείωση των τιμών των προϊόντων φυτικού κεφαλαίου και των βιοκαυσίμων που συνοδεύτηκε από τα σενάρια για μείωση του ΑεγχΠ, ήταν περίπου η μισή σε σχέση με τη μείωση στα προϊόντα ζωικού κεφαλαίου. Στα δημητριακά, οι τιμές αραβόσιτου προσαρμόστηκαν περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο προϊόν στη μείωση του ΑεγχΠ, αντικατοπτρίζοντας την κατεξοχήν χρήση του ως συστατικό της διατροφής παρά ως βιοκαύσιμο.

- Η ειδική εστίαση περιλαμβάνει επίσης έρευνα του αντικτύπου της αναστάτωσης στις χρηματαγορές και της χρηματοοικονομικής κρίσης στις γεωργικές επιχειρήσεις, από το στάδιο των προμηθευτών πρώτων υλών μέχρι το λιανικό εμπόριο. Μέχρι τώρα ο κλάδος μάλλον αντεπεξέρχεται στην κρίση. Ωστόσο, οι τομείς κάτωτα της γεωργίας (downstream) αντιμετωπίζουν δυσκολίες ως προς την δυνατότητα δανειοληψίας. Οι περιορισμοί στη χρηματοδότηση του εμπορίου έχουν αισθητό αντίκτυπο στις εταιρίες και αν συνεχιστούν οι δυσκολίες αυτές, η βιωσιμότητα των επιχειρήσεων ενδέχεται να διακυβευθεί. Ειδικά οι μικρότερες εταιρίες γεωργικών τροφίμων τόσο στις χώρες μέλη του ΟΟΣΑ όσο και στις χώρες εκτός ΟΟΣΑ που συμμετείχαν στην έρευνα, θεωρούν τη δανειοληψία ως μείζον ζήτημα.

- Η ειδική αυτή εστίαση εξετάζει κατά πόσο επηρεάζονται οι γεωργικές τιμές από τις τιμές του αργού πετρελαίου. Οι τιμές της ενέργειας και των γεωργικών προϊόντων καθίστανται περισσότερο εξαρτώμενες από την εκβιομηχάνιση της γεωργίας, τη μεγαλύτερη επεξεργασία και την αυξημένη μεταφορά, καθώς και την ανάδυση της βιομηχανίας των βιοκαυσίμων (ειδικά σε ό,τι αφορά τον αραβόσιτο, τους ελαιούχους σπόρους και τη ζάχαρη ως βασικές πρώτες ύλες). Οι τιμές του αργού πετρελαίου είναι εξαιρετικά ευμετάβλητες και ορισμένα προγνωστικά ξεπερνούν κατά πολύ τις τιμές που λήφθηκαν υπόψη στην παρούσα πρόβλεψη.

- Η τιμή του αργού πετρελαίου που υποθέτουμε μεσοπρόθεσμα ότι θα ισχύσει για τις προβλέψεις βάσης είναι περίπου 60% υψηλότερη από το μέσο όρο της περιόδου 1997-2006 σε πραγματικούς όρους και θα αυξηθεί ελαφρώς αγγίζοντας τα USD 70 ανά βαρέλι στο τέλος της περιόδου πρόβλεψης. Εάν οι τιμές του αργού πετρελαίου φθάσουν τα USD 90 ή ξεπεράσουν τα USD 100 ανά βαρέλι, όπως είχε υπολογιστεί στην περυσινή Πρόβλεψη, οι γεωργικές τιμές θα είναι αρκετά υψηλότερες. Ο πιο αισθητός αντίκτυπος θα αφορά τα προϊόντα φυτικού κεφαλαίου και θα υπαγορευθεί κυρίως από τη μείωση της παραγωγής προϊόντων φυτικού κεφαλαίου με ακριβότερες πρώτες ύλες αλλά και την αυξημένη ζήτηση βασικής πρώτης ύλης για τα βιοκαύσιμα.

- Οι αγορές βιοκαυσίμων ολοένα και περισσότερο εξαρτώνται από τη χρήση βάσει κυβερνητικής εντολής, αλλά οι προοπτικές παραμένουν αβέβαιες, λόγω απρόβλεπτων παραγόντων όπως η μελλοντική τάση τιμών αργού πετρελαίου, οι μεταβολές στις παρεμβάσεις πολιτικής και οι εξελίξεις στην τεχνολογία δεύτερης γενιάς. Τα βιοκαύσιμα θα προσπαθήσουν να ανταγωνιστούν τις σχετικά χαμηλές τιμές ορυκτών καυσίμων εφόσον οι τιμές του αργού πετρελαίου παραμείνουν στο εύρος USD 60-70, όπως υπολογίσαμε στο μεγαλύτερο μέρος της παρούσας Πρόβλεψης, έστω κι αν οι πολιτικές υποστήριξης των βιοκαυσίμων ενισχύουν τις τιμές και την παραγωγή εθανόλης και ντίζελ βιολογικής προέλευσης. Η προβλεπόμενη ταχεία εξάπλωση της παραγωγής βιοκαυσίμων προκειμένου να ανταποκριθεί στην διατεταγμένη χρήση θα εξακολουθήσει να έχει πληθωριστικό

αντίκτυπο στις τιμές βασικών πρώτων υλών, όπως ο σίτος, ο αραβόσιτος, οι ελαιούχοι σπόροι και η ζάχαρη.

- Όταν ξεκινήσει η ανάκαμψη, το μεγαλύτερο μέρος της αύξησης της αγροτικής παραγωγής και κατανάλωσης θα εξακολουθεί να προέρχεται από τις αναπτυσσόμενες χώρες. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τα προϊόντα ζωικού κεφαλαίου όπου η κινητήρια δύναμη της ανάπτυξης είναι η αύξηση του εισοδήματος και του πληθυσμού και συνοδεύεται από την τάση προς τη διατροφή με περισσότερη ζωική πρωτεΐνη και τη συνεχιζόμενη αστικοποίηση.

- Για το σύνολο σχεδόν των βασικών προϊόντων, η προβλεπόμενη ανάπτυξη των εισαγωγών και εξαγωγών στις αναπτυσσόμενες χώρες ξεπερνάει την αντίστοιχη ανάπτυξη στις χώρες ΟΟΣΑ. Η συνεχιζόμενη επέκταση του εμπορίου στις αναπτυσσόμενες χώρες Νότος-Νότος αποτελεί καίριας σημασίας χαρακτηριστικό της Πρόβλεψης. Ωστόσο, οι χώρες ΟΟΣΑ θα συνεχίσουν να κυριαρχούν στις εξαγωγές σίτου, δευτερευόντων σιτηρών και όλων των γαλακτοκομικών προϊόντων.

- Η περυσινή *Πρόβλεψη* είχε καταξοχήν εστιάσει στην ευρεία αύξηση των τιμών τροφίμων σε συνδυασμό με τις αυξανόμενες τιμές των βασικών αγαθών. Ενώ οι τιμές των βασικών αγαθών έκτοτε σημείωσαν πτώση, σε πολλές χώρες οι τιμές των τροφίμων έχουν παραμείνει υψηλές. Παρόλ'αυτά, ο πληθωρισμός τροφίμων σημείωσε πτώση. Στη διάρκεια των 3μηνων και 6μηνων περιόδων που ολοκληρώθηκαν τον Φεβρουάριο 2009, σε πολλές χώρες η μείωση των δεικτών τιμών των τροφίμων έχει επιταχυνθεί.

- Σύμφωνα με πρόσφατο πόνημα του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας που χρησιμοποιεί πιο μακροπρόθεσμες προβλέψεις για τον πληθυσμό και το εισόδημα, η παγκόσμια παραγωγή τροφίμων πρέπει να αυξηθεί κατά περισσότερο από 40% έως το 2030 και κατά 70% έως το 2050, σε σύγκριση με τα μέσα επίπεδα της περιόδου 2005-07. Υπάρχει σημαντική συμπληρωματική γη που είναι διαθέσιμη για τη γεωργία. Στα υφιστάμενα 1.4 δισ. ha (εκτάρια) θα μπορούσαν να προστεθούν άλλα 1.560 εκ. ha καλλιεργήσιμης γης. Περισσότερο από το ήμισυ των συμπληρωματικών διαθέσιμων γαιών βρίσκεται στην Αφρική και τη Λατινική Αμερική. Οι περιοχές αυτές συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο μέρος της διαθέσιμης γης με το μεγαλύτερο δείκτη καταλληλότητας για την παραγωγή φυτικού κεφαλαίου που αναπτύσσεται με όμβρια ύδατα. Όμως από ιστορικής άποψης η εξάπλωση της αρόσιμης γης υπήρξε βραδεία, ενώ το να καταστήσουμε παραγωγική την πιο περιθωριακή γη ενδέχεται να επιφέρει σημαντικές επενδύσεις και χαμηλότερη μέση απόδοση, με πιθανό το συνεπακόλουθο κοινωνικού και περιβαλλοντικού κόστους.

- Η παραγωγικότητα του φυτικού και ζωικού κεφαλαίου συνεχίζει να αυξάνεται με μακροπρόθεσμες τάσεις ως προς τις τιμές τουλάχιστον στις πιο παραγωγικές περιοχές και υπάρχει αξιοσημείωτο δυναμικό για περαιτέρω αυξήσεις στα επόμενα 10-20 χρόνια. Η κεφαλαιοποίηση του δυναμικού αυτού απαιτεί ανάπτυξη και προσαρμογή των νέων

τεχνολογιών· όμως η αύξηση των δαπανών για την δημόσια γεωργική έρευνα επιβραδύνεται. Σε περιοχές όπως η κεντρική και ανατολική Ευρώπη και η υποσαχάραια Αφρική, η παραγωγικότητα μπορεί να αυξηθεί σημαντικά αν αξιοποιηθούν οι υφιστάμενες τεχνολογίες με καλύτερη πρόσβαση στις πρώτες ύλες, ανάπτυξη υποδομών και υπηρεσίες επέκτασης.

- Η γεωργία χρησιμοποιεί πάνω από το 40% του νερού στις χώρες ΟΟΣΑ και η κατανάλωση ύδατος σημειώνει αύξηση. Η άρδευση εκπροσωπεί το 99% της χρήσης ύδατος και οι μεγαλύτερες αναπτυσσόμενες χώρες όπως η Κίνα και η Ινδία καλύπτονται από μεγάλες επιφάνειες που αποτελούν αντικείμενο άρδευσης. Ο Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας προβλέπει ουσιαστική πτώση της επέκτασης των αρδευόμενων γαιών και η μελλοντική γεωργική παραγωγή ολόενα και περισσότερο θα εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα ύδατος.

- Η κλιματική αλλαγή είναι σημαντική παράμετρος και για τις δυνατότητες της μελλοντικής παραγωγής. Σαφώς θα οξύνει τον κίνδυνο υπερβολικής βροχόπτωσης ή λειψυδρίας καθώς και τη συχνότητα και σοβαρότητα των πλημμυρών, πιθανώς δε να μετατοπίσει τα σύνορα της παραγωγής.

- Πίσω από αυτή τη σχετικά ευοίωνη πρόβλεψη για τις αγορές των βασικών γεωργικών προϊόντων υπάρχει μια δυσάρεστη ιστορία για το λιμό και την ανασφάλεια ως προς την εύρεση τροφής για περίπου 1 δισεκατομμύριο ανθρώπους. Η ασφάλεια των τροφίμων δεν αφορά μόνο την επίλυση των βραχυπρόθεσμων προβλημάτων με επείγον χαρακτήρα. Αφορά επίσης την αντιμετώπιση πιο μακροπρόθεσμων θεμάτων όπως η καταπολέμηση της ανέχειας και η οικονομική ανάπτυξη. Οι μεγαλύτερες επενδύσεις στη γεωργία, οι πιο αποτελεσματικές ενισχύσεις για την ανάπτυξη και οι μεταρρυθμίσεις του εμπορίου και των εγχώριων πολιτικών είναι όλα μέρος της λύσης αυτής.

© OECD 2009

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περιλήψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

Διατίθενται δωρεάν στο Ηλεκτρονικό Βιβλιοπωλείο του ΟΟΣΑ www.oecd.org/bookshop/

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Τμήμα Δικαιωμάτων και Μεταφράσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Υποθέσεων και Επικοινωνιών του ΟΟΣΑ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: rights@oecd.org ή μέσω φαξ: +33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Επισκεφτείτε τον ηλεκτρονικό μας κόμβο www.oecd.org/rights/

